

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ (ΜΕ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ)

Ενότητα 6: Προγράμματα – Διδακτικοί στόχοι – Μέσα διδασκαλίας

ΔΗΜΗΤΡΗΣ Κ. ΜΑΥΡΟΣΚΟΥΦΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ
ΤΟΜΕΑΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

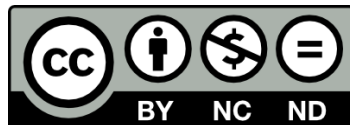

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

**ΑΝΟΙΧΤΑ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ**

Προγράμματα – Διδακτικοί στόχοι – Μέσα διδασκαλίας

Προγράμματα: εννοιολογική οριοθέτηση (1)

- Παραδοσιακή έννοια όρου: το ΑΠ είναι ένα γενικό διάγραμμα, το οποίο περιλαμβάνει τους γενικούς σκοπούς του μαθήματος, τη διδακτέα ύλη και τη χρονική διάρκειά της, ενδεχομένως και δραστηριότητες για τους μαθητές.

Προγράμματα: εννοιολογική οριοθέτηση (2)

- Νεότεροι ορισμοί: αναφέρονται είτε σε συγκεκριμένες, προκαθορισμένες και σχεδιασμένες δραστηριότητες και εμπειρίες των μαθητών είτε στο σύνολο των εμπειριών που αποκτούν οι μαθητές στο σχολείο.
- Γενικό συμπέρασμα: η σημασία του όρου μπορεί να κυμαίνεται από το απλό διάγραμμα ύλης μέχρι το σύνολο των εμπειριών των μαθητών, είτε το σχολείο αναλαμβάνει είτε όχι την ευθύνη για τη μετάδοση αυτών των εμπειριών. Ως προς το τελευταίο σημείο, στην πρώτη περίπτωση το ΑΠ αποτελεί ένα είδος Οδηγού, ενώ στη δεύτερη πεδίο μελέτης για το τι πραγματικά συμβαίνει στην τάξη.

Κατευθύνσεις και κατηγορίες προγραμμάτων (1)

A. Κατευθύνσεις προγραμμάτων:

- γνωστική
- ατομική
- κοινωνική
- τεχνοκρατική

Κατευθύνσεις και κατηγορίες προγραμμάτων (2)

B. Κατηγορίες προγραμμάτων:

- Προγράμματα Σπουδών = γενικό πλαίσιο προγράμματος.
- Αναλυτικά Προγράμματα ή Curricula:
 - Κλειστό.
 - Ανοιχτό.
 - ΑΠ με μορφή Curriculum.
 - Υποχρεωτικό ή επιλογής.
 - Επίσημο ή ανεπίσημο (παραπρόγραμμα, κρυφό ΑΠ) .
 - Αντιληπτό - λειτουργικό (το ΑΠ ως πράξη).

Είδη Αναλυτικών Προγραμμάτων

- ΑΠ περιεχομένων.
- ΑΠ σκοπών – στόχων.
- ΑΠ διαδικασίας.
- ΑΠ μεικτά.

Προβλήματα διαμόρφωσης ΑΠ Ιστορίας (1)

- Νομιμότητα και εγκυρότητα ΑΠ Ιστορίας: πολιτικό ενδιαφέρον, τήρηση κανόνων κατά τη διαδικασία, λήψη αποφάσεων.
- Βασικές αρχές σχεδιασμού: μετουσίωση μορφωτικών αγαθών σε σκοπούς και περιεχόμενα, αξιοποίηση επιστημονικής γνώσης (ορθολογισμός), εκδημοκρατισμός, έρευνα – πειραματισμός, συνεχής αξιολόγηση – αναθεώρηση.
- Επιλογή περιεχομένων: είδος και περίοδοι ιστορίας, επίπεδο ύλης.

Προβλήματα διαμόρφωσης ΑΠ

Ιστορίας (2)

- Διάταξη – οργάνωση ύλης:
 - ευθύγραμμη – χρονολογική (προχωρητική ή οπισθοχωρητική).
 - θεματική – παραδειγματική (σε βάθος και πλάτος ανάλυση).
 - σπειροειδής (συνδυασμός, εννοιοκεντρική οργάνωση της ύλης).
- Διάρθρωση ύλης: αρχή της διαφοροποίησης της ύλης, κάθετη και οριζόντια διάρθρωση, διεπιστημονικότητα – διαθεματικότητα.
- Ψυχογονητικές προϋποθέσεις: Piaget, Bruner, Moniot κ.ά.

Βασικά στοιχεία Curriculum

Σκοποί και στόχοι	Περιεχόμενα	Μεθόδευση διδασκαλίας	Αξιολόγηση μαθητών
<ol style="list-style-type: none">1. Γενικοί σκοποί2. Ειδικοί σκοποί3. Διδακτικοί στόχοι	<ol style="list-style-type: none">1. Επιλογή2. Διάταξη-οργάνωση-διάρθρωση	<ol style="list-style-type: none">1. Μέθοδος2. Μορφή3. Οργάνωση4. Μέσα και τεχνικές	<ol style="list-style-type: none">1. Διαγνωστική2. Διαμορφωτική3. Τελική ή συνολική4. Εναλλακτική5. Αυθεντική

Σκοποί και στόχοι διδασκαλίας (1)

- Σκοποί διδασκαλίας της Ιστορίας (goal, aim = πού): δήλωση του τι γενικά ή ειδικά προσδοκείται να μάθει ο μαθητής.
 - Γενικοί.
 - Ειδικοί.
- Διδακτικοί στόχοι (object, target = πώς): δήλωση του τι συγκεκριμένα θα μπορεί να κάνει ο μαθητής, ώστε να εκτιμηθεί αν επιτεύχθηκε ο γενικός ή ο ειδικός σκοπός.

Σκοποί και στόχοι διδασκαλίας (2)

- Διαμόρφωση διδακτικών στόχων:
 - αξιοποίηση ταξινομικών μοντέλων.
 - χρήση ρημάτων που δείχνουν ενέργεια (= τι είναι ικανοί να κάνουν οι μαθητές).
 - συμπερίληψη ειδικών όρων, προϋποθέσεων, κριτηρίων (= σε ποιο βαθμό και σε ποια έκταση θα πρέπει να καταφέρουν κάτι, με ποια μέσα, σε ποιο μέρος, σε πόσο χρόνο κλπ).
 - θεώρηση διδακτικών στόχων ως προϊόντων μάθησης.
(= διαδικαστική γνώση) ή ως μετρήσιμων επιτευγμάτων.
(= αλλαγή συμπεριφοράς, βάση αξιολόγησης).

Κατηγορίες διδακτικών στόχων (1)

- Γνωστικοί:
 - Δηλωτική γνώση (ρουτίνα, ανάκληση, αναγνώριση, απλή κατανόηση).
 - Διαδικαστική γνώση (διαδικασία κατανόησης, έλεγχος κατανόησης – εφαρμογή, ανάλυση, σύνθεση, προέκταση, υπολογισμός, εκτίμηση, αξιολόγηση, γενίκευση).
- Μεταγνωστικοί:
 - Είδος.

Κατηγορίες διδακτικών στόχων (2)

- Συναισθηματικοί:
 - στάσεις, συναισθήματα.
- Ψυχοκινητικοί:
 - κίνηση, χειρισμός, κατασκευή.
- Κοινωνικοποιητικοί – επικοινωνιακοί:
 - αξίες, ιδέες, συμπεριφορές.

Ταξινομίες διδακτικών στόχων: παραδείγματα (1)

- Ταξινόμια Η. Roth
 - γνώσεις: αναπαραγωγή (ανάκληση – απόδοση γνωστού), αναδιοργάνωση (προσωπική επεξεργασία ύλης).
 - ικανότητες: μεταβίβαση (εφαρμογή βασικών αρχών σε παρεμφερή προβλήματα).
 - αντίληψη: εφευρετική σκέψη (ανακάλυψη, κρίση, αξιολόγηση).

Ταξινομίες διδακτικών στόχων: παραδείγματα (2)

- Ταξινόμια H. Schmidt
 - γνώσεις: έννοιες, γεγονότα, πρόσωπα κ.λπ.
 - κατανόηση: ικανότητα κατανόησης γεγονότων και καταστάσεων, καθώς και ερμηνείας, επεξεργασίας, ανάλυσης και εκτίμηση ιστορικών γεγονότων και σχέσεων.
 - επεξεργασία ιστορικού υλικού: καλλιέργεια ικανοτήτων και άσκηση δεξιοτήτων, καθώς και μεθόδων για την επεξεργασία του περιεχομένου της διδασκαλίας.
 - συμπεριφορά: ικανότητα κριτικής τοποθέτησης απέναντι σε καταστάσεις, γεγονότα και πρόσωπα, καθώς και ετοιμότητα για συνεργασία και διάλογο.

Η Ταξινόμια Bloom και η αναθεώρησή της

B. Bloom κ.ά. (1956)

Γνώση
Κατανόηση
Εφαρμογή
Ανάλυση
Σύνθεση
Αξιολόγηση

Διατύπωση με ρήματα

L. Anderson (2001)

Ανάκληση γνώσεων
Κατανόηση
Εφαρμογή
Ανάλυση
Αξιολόγηση
Δημιουργία

Διατύπωση με ουσιαστικά

Διδακτικά μέσα (1)

- Σχολικό βιβλίο:
 - διδακτικό εγχειρίδιο (+ τετράδιο εργασιών)
 - βιβλίο εκπαιδευτικού
 - Βοήθημα.
- Εποπτικά μέσα διδασκαλίας: πίνακας, διαφανοσκόπιο.

Διδακτικά μέσα (2)

- Φάκελος υλικού:
 - υλικό με μορφή φωτοτυπιών.
 - παραπομπή σε έντυπη και ηλεκτρονική βιβλιογραφία.
 - φύλλα εργασίας.
- Κινηματογραφικό υλικό – εκπαιδευτική τηλεόραση.
- Βιβλιοθήκη.

Διδακτικά μέσα (3)

- Ηλεκτρονικό υλικό:
 - Διαδίκτυο.
 - ηλεκτρονικοί δίσκοι (cd-rom, dvd).
 - διαδραστικός πίνακας.
- Ιστορία έξω από το σχολείο (outside history).

Διδακτικά εγχειρίδια ιστορίας (1)

- Κεντρικός ρόλος Δ.Ε. στη διδακτική πράξη:
 - υλοποίηση σκοπών και στόχων διδασκαλίας, εφαρμογή μεθοδολογικών αρχών, κοινωνικοποίηση.
- Διαδικασίες έγκρισης: κατεξοχήν πολιτική πράξη («πόλεμοι των σχολικών εγχειριδίων»).
- Δυνατότητα επιλογής: πλουραλισμός απόψεων – οπτικών, καταπολέμηση φετιχισμού Δ.Ε.
- Κριτήρια επιλογής: εγκυρότητα ιστοριογραφική, παιδαγωγική – διδακτική και κοινωνική, εμφάνιση, τιμή.

Διδακτικά εγχειρίδια ιστορίας (2)

- Κατηγορίες Δ.Ε.:
 - Αφήγηση.
 - Αφήγηση και πρόσθετο διδακτικό υλικό (πηγές, χάρτες, ασκήσεις, ερωτήσεις κ.λπ.).
 - Αποκλειστικά διδακτικό υλικό.
 - Πολλαπλό.

Παράδειγμα Δ.Ε. (1)

Evidence in the classroom (9 – 14)

- **Διάρθρωση σε κεφάλαια ή θέματα.**
- **Κείμενο** = ιστορική αφήγηση που συντίθεται με βάση γραπτές πηγές, πρωτογενείς και δευτερογενείς.
- **Εποπτικό υλικό** = εικόνες, χάρτες, σκίτσα κ.λπ. με στόχους την υποστήριξη της αφήγησης, την παροχή των αναγκαίων διευκρινήσεων και την εξάσκηση της παρατηρητικότητας.
- **Ερωτήσεις και ασκήσεις** με βάση τις ιστορικές πηγές και σκοπό την ανάπτυξη των ιστορικών δεξιοτήτων.

Παράδειγμα Δ.Ε. (2)

History in the Making (11 – 16)

- **Διάρθρωση σε κεφάλαια.**
- **Κείμενο** = πλαίσιο αναφοράς με σκοπό την παροχή των εντελώς αναγκαίων πληροφοριών και τη διέγερση του ενδιαφέροντος.
- **Εποπτικό υλικό** = οπτική εικόνα της ιστορικής περιόδου ή του θέματος και σκοπό την καλλιέργεια της παρατηρητικότητας.
- **Χρήση μαρτυριών** = λεπτομερής μελέτη συγκεκριμένων γεγονότων από αυτά που αναφέρονται στο κεφάλαιο με βάση ποικιλία πηγών, κυρίως πρωτογενών.
- **Ερωτήσεις και εργασίες** = ανάπτυξη ιστορικών δεξιοτήτων (κυρίως άντληση πληροφοριών από τις πηγές, ανάλυση και ερμηνεία, αξιολόγηση, διατύπωση υποθέσεων και εξαγωγή συμπερασμάτων, σύνθεση), χρήση των βασικών ιστορικών εννοιών (π.χ. αλλαγή, συνέχεια, ιστορικός χρόνος, αιτιότητα κ.λπ.).

Αξιοποίηση Δ.Ε. (1)

Κριτική αντιμετώπιση:

- Σύγκριση με άλλα.
- Υποβολή ερωτημάτων πάνω στην αφήγηση.
- Εξέταση με βάση προσεκτικά επιλεγμένη βιβλιογραφία.

Αξιοποίηση Δ.Ε. (2)

Ανάπτυξη δεξιοτήτων:

- Αναφορά.
- Κατανόηση.
- Ανάλυση και κρίση.
- Φαντασία.
- Συγκρότηση διαγραμμάτων και σημειώσεων.

Ιστορικές έννοιες (1)

- Ιστορικές έννοιες Α' βαθμού ή ουσιαστικές:
 - Συγκεκριμένες για μια ορισμένη εποχή.
 - Γενικές και αφηρημένες (και από το καθημερινό λεξιλόγιο).

Ιστορικές έννοιες

- Ιστορικές έννοιες Β΄ βαθμού ή δομικές :
 - Αιτιακές σχέσεις (σύνδεση γεγονότων, ταξινόμηση, ιεράρχηση) .
 - Ιστορική εξήγηση – ερμηνεία.
 - Χρόνος – χρονολόγηση.
 - Τομές – Περιοδολόγηση.
 - Συνέχεια – Ασυνέχεια (αλλαγή, τομή).
 - Ενσυναίσθηση.
 - Αξιολογική κρίση.
 - Γενίκευση.

Εννοιοκεντρική διδασκαλία με βάση το Δ.Ε. (1)

- **Οργάνωση διδασκαλίας με βάση έννοιες – κλειδιά και συγκρότηση διαγράμματος συστήματος εννοιών (εννοιολογικοί χάρτες):** ονομασίες, ορισμοί, συνδέσεις, διακρίσεις, εξηγήσεις κ.λπ.
- **Γνώση:** οργανωμένο λεξιλόγιο (γενικό και ειδικό-τεχνικό), δημιουργία γλωσσάριου, προσπάθεια εξήγησης εννοιών – κλειδιών με μη τεχνικό λεξιλόγιο (η γνώση εξαρτάται από την απόλυτη κατανόηση των εννοιών).

Εννοιοκεντρική διδασκαλία με βάση το Δ.Ε. (2)

- **Κατανόηση εννοιών:**
 - κατανόηση εννοιών σε αντιθετικά ζεύγη (π.χ. δημοκρατία – δικτατορία).
 - κατανόηση εννοιών ως μέρους ευρύτερης δέσμης εννοιών (π.χ. βασιλεία, αριστοκρατία, δημοκρατία → πολίτευμα).
- **Κατηγοριοποίηση εννοιών:** ταξινόμηση εννοιών (π.χ. πολιτικές, κοινωνικές), εξήγηση μιας έννοιας από κάθε κατηγορία.
- **Κατάλογος βασικών εννοιών για κάθε ενότητα ή θέμα.**
- **Προσθήκη νέων εννοιών στη διάρκεια του μαθήματος** (συσχέτιση νέων εννοιών με επίλυση προβλημάτων).

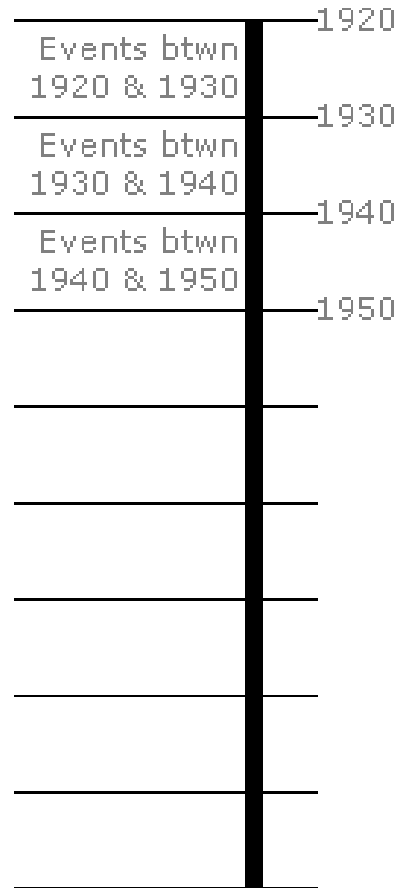
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΝΟΙΧΤΑ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Εννοιολογικοί χάρτες (graphic organizers)

Quantity being
represented:
California
Politics

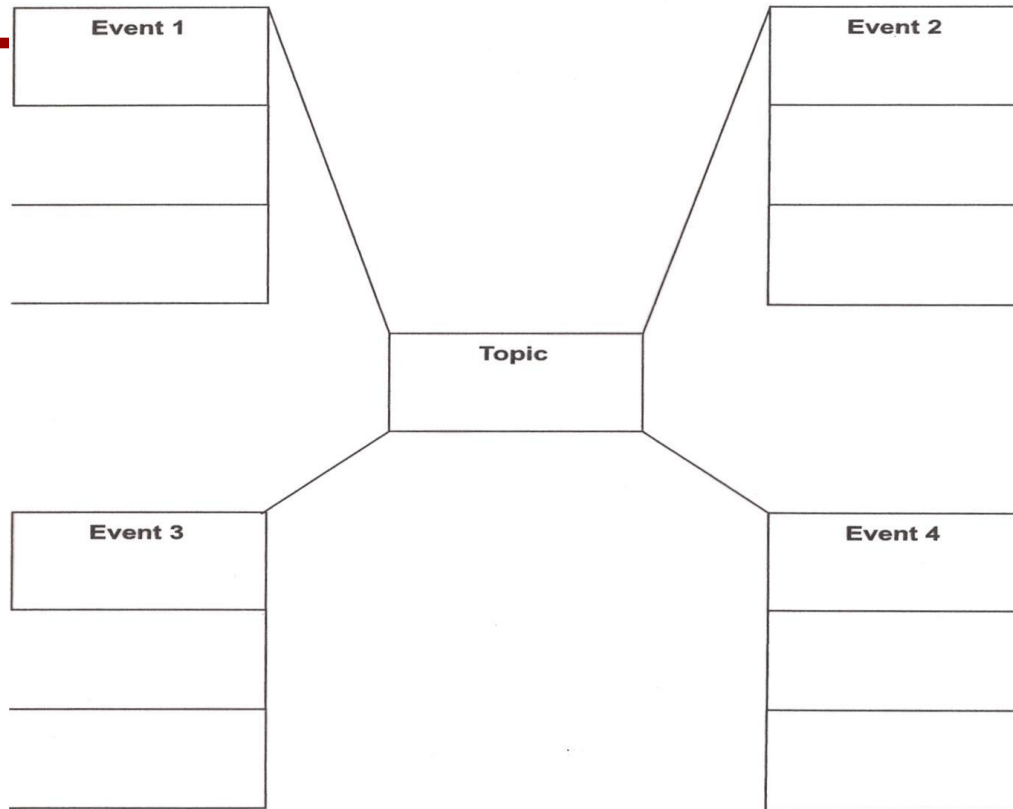

Εικόνα 6.2: Εννοιολογικός χάρτης – χρονολόγιο με βάση ένα θέμα.
<http://www.expertlearners.com/timeline.php>

Time-Order Chart

Write the topic in the center square. Write events in the boxes and details on the branching lines.

Copyright © Houghton Mifflin Company. All Rights Reserved.

Εικόνα 6.3: Εννοιολογικός χάρτης για χρονική τοποθέτηση γεγονότων.
<http://www.eduplace.com/graphicorganizer/pdf/timeorder.pdf> (19-01-2015).

Name _____ Date _____

KWL Chart

Before you begin your research, list details in the first two columns. Fill in the last column after completing your research.

Topic _____		
What I Know	What I Want to Know	What I Learned

Copyright © Houghton Mifflin Company. All Rights Reserved.

Εικόνα 6.4 : Εννοιολογικός χάρτης για διερεύνηση ενός θέματος.
<http://www.eduplace.com/graphicorganizer/pdf/kwl.pdf> (19-01-2015).

Sandwich Chart

Write your topic at the top. Add details to the middle layers. Add a concluding sentence at the bottom.

Topic:

Detail:

Detail:

Detail:

Concluding Sentence:

Copyright © Houghton Mifflin Company. All Rights Reserved.

Εικόνα 6.5: Εννοιολογικός χάρτης για τη συγγραφή παραγράφου.
<http://www.eduplace.com/graphicorganizer/pdf/sandwich.pdf> (19-01-2015).

THE EVIDENCE SANDWICH

Opening argument:

Economic reasons for the French Revolution include...

Can be supported by the following evidence:

Evidence (taxes)

Evidence (aristocratic wealth)

Evidence (government debt)

A sentence like this should conclude the paragraph:

The evidence shows/suggests
OR
these ways, economic factors played an important part in triggering the French Revolution

Εικόνα 6.6: Παραστατική απεικόνιση της Margaret Mulholland για την αξιοποίηση των ιστορικών ντοκουμέντων στη δόμηση των ιστορικών συμπερασμάτων των μαθητών και μαθητριών. Στο *Teaching history*, 91, 1998:18.

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (1/2)

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων έργων:

- Εικόνα 6.1: Εννοιολογικός χάρτης- γραμμικό χρονολόγιο. Ανάκτηση από <http://freeology.com/wp-content/files/verticalline.pdf> (19-01-2015).
- Εικόνα 6.2: Εννοιολογικός χάρτης – χρονολόγιο με βάση ένα θέμα. Ανάκτηση από <http://www.expertlearners.com/timeline.php> (19-01-2015). Άδεια χρήσης Creative Commons Αναφορά - Μη Εμπορική Χρήση - Όχι Παράγωγα Έργα 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση.
- Εικόνα 6.3: Εννοιολογικός χάρτης για χρονική τοποθέτηση γεγονότων. Ανάκτηση από <http://www.eduplace.com/graphicorganizer/pdf/timeorder.pdf> (19-01-2015). Άδεια χρήσης Creative Commons Αναφορά - Μη Εμπορική Χρήση - Όχι Παράγωγα Έργα 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση.

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (2/2)

- Εικόνα 6.4 : Εννοιολογικός χάρτης για διερεύνηση ενός θέματος.
Ανάκτηση από <http://www.eduplace.com/graphicorganizer/pdf/kwl.pdf> (19-01-2015).
Άδεια χρήσης Creative Commons Αναφορά - Μη Εμπορική Χρήση - Όχι Παράγωγα Έργα 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση.
- Εικόνα 6.5: Εννοιολογικός χάρτης για τη συγγραφή παραγράφου.
Ανάκτηση από <http://www.eduplace.com/graphicorganizer/pdf/sandwich.pdf> (19-01-2015). Άδεια χρήσης Creative Commons Αναφορά - Μη Εμπορική Χρήση - Όχι Παράγωγα Έργα 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση.
- Εικόνα 6.6: Παραστατική απεικόνιση της Margaret Mulholland για την αξιοποίηση των ιστορικών ντοκουμέντων στη δόμηση των ιστορικών συμπερασμάτων των μαθητών και μαθητριών. Στο *Teaching history*, 91, 1998:18. Άδεια χρήσης Creative Commons Αναφορά - Μη Εμπορική Χρήση - Όχι Παράγωγα Έργα 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση.

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων - Βιβλιογραφία

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων έργων:

- Anderson, L.W., Krathwohl, D.R., Airasian, P.W., Cruikshank, K.A., Mayer, R.E., Pintrich, P.R., Raths, J., & Wittrock, M.C. (2001). *A taxonomy for learning, teaching, and assessing: A revision of Bloom's taxonomy of educational objectives*. New York: Longman.
- Bloom, B. S.; Engelhart, M. D.; Furst, E. J.; Hill, W. H.; Krathwohl, D. R. (1956). *Taxonomy of educational objectives: The classification of educational goals. Handbook I: Cognitive domain*. New York: David McKay Company.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Δημήτρης Κ. Μαυροσκούφης. «Διδακτική μεθοδολογία του μαθήματος της ιστορίας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (με εφαρμογές). Προγράμματα – Διδακτικοί στόχοι – Μέσα διδασκαλίας». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <http://eclass.auth.gr/courses/OCRS223/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Μη Εμπορική Χρήση - Όχι Παράγωγα Έργα 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΝΟΙΧΤΑ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Τέλος Ενότητας

Επεξεργασία: Δώρα Σεϊτανίδου
Θεσσαλονίκη, Χειμερινό Εξάμηνο 2014-2015

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

